DÉPOT LÉGAL

Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

SỐ 980 NĂM THỨ MƯỜI | MỖI SỐ 5 XU | 西千年 九月十七日 | NGÀY THỨ BẢY 31 OCTOBRE 1936

MÍT TÔM SƯƠNG

GIÁ BÁO
ĐÔNG-PHÁP | NGOẠI-QUỐC
Thư từ ngân phiếu xin gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai càng giới-thiệu, việc báo càng mạnh thêm.

TIẾNG-DÂN

敝民

La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN
số 172, đường Gia-Hội, Huế
Dây thép nói số 43
Dây thép: TIENGDAN HUE

Có trừ đều hại, mới hưng đều lợi được.

DÉPOT LÉGAL
Nº 1436

Nhân dân than phiền về

CẢI TỆ «TỊCH-SĨ»

ở các nha phủ huyện

Theo qui tắc làm việc ở các tòa, các công thự người Pháp, từ tòa Khâm, tòa Sứ, cho đến sở cò, bốp bô-lit, từ người thơ ký cho đến hạng loong-toong, hễ có người là có một phần việc. Đã làm việc tức có tiền lương, có tiền công, chớ không có hạng người nào không ngạch ngũ, không chức vụ xen vào trong ấy.

Trái lại ở công thự xứ ta, nhứt là ở các nha phủ huyện, kẻ chức trách, thì thay mặt chánh phủ cai trị một địa hạt, không phải là không quan trọng; kẻ công việc thì từ tụng án kiện, hưng lợi trừ hại cho đến công việc trị an, quan hệ đến tánh mạng tài sản của nhân dân cũng cai tín của Triều-đình, nào có phải là nhỏ ít gì. Vậy mà ở các nha thự phủ huyện thường có người «vô phận sự» ra vào một cách tự do, thật là một việc «bất hợp pháp».

Chúng tôi muốn nói hạng tịch-sĩ. Tịch sĩ là hạng gì? vào ngạch ngũ nào? ai bổ dụng ra? Hiện dân gian xưa nay vẫn kêu van về cái nạn tịch sĩ ở các nha phủ huyện. Xin cử một chứng theo lời nhân-dân ở phủ Điện-bàn (Quảng-nam) than phiền dưới này:

«Theo tờ thông tư của bộ «Lại (n° 22 ngày 11-8-34) cấm «không cho dùng tịch-sĩ giúp «việc ở các nha môn phủ, «huyện, đạo, tại Trung-kỳ... «Vậy mà ở phủ Điện-bàn các «thầy thông muốn sướng, cứ «dùng bọn tịch sĩ kia, không «ngạch ngũ, không lương «hướng, mà đến nhờ làm việc «quan. Bọn sĩ ấy ăn phở yêu «dầu? tất phải cào gọt lá «đơn, tờ trát và các dấn sơn... «Trong số tịch-sĩ có những «kẻ bị quan trước đã đuổi bỏ, «cũng lấy lẫn lược vào lại nhà «môn. Hiện có cả tại tịch-sĩ, «qua lại như bướm. Cái dấu «Triều-đình đã cấm, nhân dân «phàn nàn, mà cứ làm, thật là «trái lòng dân, trái cả mạng «lệnh chánh phủ.

«Mong các quan thủ biến «tòa tỉnh xét đều tệ hại mà trừ «cho xã dân đặng nhờ».

Đấy, một nha phủ mà dùng đến hao nhiều tịch sĩ, như nói công việc nhiều thì ở tòa, tỉnh và các bộ, sẽ phải dùng đến hàng chục hàng trăm tịch-sĩ mới làm xong việc; sao ở các công thự lớn đó, không có một tên mẹo tịch-sĩ, mà ở phủ huyện lại cần dùng bọn đó nhiều thế? Há nào chỉ phủ Điện-bàn, phủ huyện khác cũng thấy có hạng ngoại ngạch đó ra vào luộn.

Làm gì cũng phải có ăn, dù không ngạch, không lương, mà ra vào nơi công môn, tất nhiên phải trỏ ngọn, nào sư tụng tá tụng, nào đem mối, nào sanh sự; dẫu việc quan hệ của nhà nước, chính hạng người ấy không có dính dáng, dàng pháp không được dòm mắt vào, mà vì cái cớ được ra vào thân mật, được thò tay nhúng viết vào làm như người ở trong cuộc. Đó là chưa kể cái thói che trên lừa dưới, làm khó dễ với dân xã.

Dưới triều cải cách, qui tắc làm việc ở các công thự có vẽ sửa đổi theo lối mới cho trực triệt giản tiện, mà ở các nha phủ huyện còn diễn tấn tuồng «tịch sĩ» là một đều rất khó hiểu, mong nhà nước chỉnh đốn mà trừ bỏ mối tệ ấy.

TIẾNG-DÂN

Mây nóc nhà bị cháy có chỗ nghi ngờ

QUẢNG-NGÃI. — Chẳng biết vì mạ trong làng Sơn-Tịch (Sơn-tịnh) chúng tôi năm nay, sự hỏa tai xảy ra luôn luôn.

Xem như từ 21 tháng 8 đến mồng 2 tháng 9 ta, trong 2 tuần lễ mà ở xóm Tà-Long đã có 3 cái nhà bị cháy, 2 gia-đình phải chịu cái khổ màn trời chiếu đất, thảm hại vô cùng!

Thì tối 21 tháng 8 ta cơ lối 11 giờ, nhà Thị-Thuyền cháy; qua 27, nhà Huỳnh-Phi cháy; đến đêm 2 tháng 9, nhà Thị-Phẩm lại cháy nữa.

Lạ nhất là lần cứ phải ở trên nóc nhà trên mà thôi, làm cây bên tây đàn làng chúng tôi sự cũ. Ngộ đi tìm một nhoe, lối rạ gì không ai giữ.

Sự cháy đáng nghi ngờ, nên lối mồng 3 ấp-chức xóm Tăng-Long cho đòi ba người bị cháy nhà lên hỏi.

Trước hết Thị-Phẩm khai: «Chồng tôi chết, tôi lo làm ăn, không hề hơn thua hoặc thù oán với ai cả. Nhưng hồi 23 tháng 8, thầy Phó-Bảng có phiến đòi tôi và con gái tôi là Thị-Nghiêu đến hỏi vì cớ Đỗ-Hường kiện (*lúc nầy T.D. đã đăng trong số báo trước về việc ông sui, càng với Lương-công-Soạt giả làm một phái đến nhà Mai-Tăng*). Sáng 25, tôi và con gái tôi đến nơi, thì không có mặt Đỗ-Hường ở đó. Thầy Phó dạy rằng: «Đỗ-Hường kiện mụ về sự con gái mụ là Thị-Nghiêu đã gả cho Đỗ-Hường rồi, sao còn về ở với mụ?». Tôi khai rằng: con tôi gả cho con ông Hương-Dư, chồng nó chết rồi, không biết vợ chồng ông Hương-Dư có gả cho Đỗ-Hường không, thì tôi không biết, xin thầy hỏi Hương-Dư. Ngày ấy mẹ con tôi đợi Đỗ-Hường tới ngày mà không thấy, nên thầy Phó cho mẹ con tôi về. Đến nay nhà tôi tự nhiên mà cháy, (tôi không hiểu lẽ gì. Nay xóm hỏi tôi cứ thiệt tình khai.»

Đến Huỳnh-Phi thì khai rằng: «Ngày 27 tôi lợp nhà, chiều xuống ăn cơm rồi đi tắm, lúc về thấy nhà cháy trên nóc, tôi cứu được.»

Đến Thị-Thuyền thì khai rằng: «Tối 25 tháng 7, nửa đêm thình lình nhà tôi bị lửa cháy ở phía con nhà trên, hàng xóm đến cứu được. Qua đêm sau không biết ai quăng 3 cái đóm lửa lên mái nhà tôi, tôi cũng chộp được. Qua chiều 13 tháng 8 có Hương-Bộ Giảng và Bởi-Cát, nắng rượu đâu say không biết, đến nhà tôi la rầm rĩ, rồi đi phứt. Đến nửa đêm, Bởi-Cát và Năm-Chơi trở lại. Năm-Chơi bỏ đi rồi Bởi-Cát ném đó. Nhà tôi đến bộ, tôi đuổi, nhưng y không chịu đi lại nói với tôi rằng «Đông đã tu hành, để bà ở nhờ một mình, vậy để nên làm bạn với tôi cho vui, và cũng xứng. Được vậy thì bà được bình yên không có việc gì. Bằng không, thì tôi phá mãi». Tôi không chịu, Bởi-Cát vẫn nằm ỳ ra đó, đến nỗi con tôi đuổi, y mới chịu đi. Từ hôm ấy, y không đến nhà tôi nữa. Đến tối 21 nhà tôi bị cháy tan tành, tôi không hiểu vì sao. Nay xóm hỏi tôi cứ thiệt tướng khai.»

Ba người lấy khai xong, ấp chức lấy khẩu cung rồi đem trình Hương-Lý. Hôm sau Hương lý Sang-Tịch đem sự ấy báo với quan Phủ Sơn-tịnh. Chúng tôi còn chờ xem quan trên xét xử làm sao.

Lương-dân lại cáo

CHUYỆN ĐỜI

Thương cho thân phận quan trường...

Quan trường mà thương! Làm như mình là ông Toàn quyền hay Giám quốc! Nói dốc quá!

Nhưng mà không đâu, tôi nói thương hại quan trường là nói thật đó.

Trước hết chẳng ta phải nhận quan trường là kẻ lợi không có không được. Vì mình làm dân trong một nước, tuy nói tất cả là đồng bào đồng bối với nhau, chớ cứ một tỷ là thấy người nầy đồ mồm bép lợi người khác, dành xé nhau, ganh ghét nhau, hãm hại nhau đủ điều. Nếu không có pháp luật để kềm chế lợi cho sự hành động ích kỷ hại nhân, thì sống làm sao nổi! Mà ai giữ việc thi hành pháp luật? Không phải quan trường thì còn ai nữa.

Ấy thế mà xưa nay vẫn thường nghe thấy chẳng ta thấy từ trên báo chí cho tới trên lề miệng của nhân dân, đều đều cũng nói những điều không tốt cho quan trường... Rồi nhân chuyện ông huấn cọ, ông dạ kia, các ông phủ huyện khác, mà quan trường khi không lại mang cái tiếng tham nhũng, ăn hối lộ, đè ép dân.

Nào ai có biết ở trường hợp quan trường có làm điều oan ức. Kia như chuyện đã xử ở Bắc-ninh ngoài Bắc

Trong kỳ Hội đồng thường niên của viện Dân biểu Bắc kỳ, các ông Dân biểu ngoài ấy, tinh cờ như không hẹn mà nên, cũng đồng với các ông đồng nghiệp Trung kỳ mà chất vấn số Công chánh về chuyện đập nước. Nhưng ở Bắc cái nạn nước đó đã không hiểm như trong Trung kỳ ta đây. Đê Mỹ lộc sở mà đến nỗi chục người chết, mấy ngàn cái gia sản bị trôi, vô số ruộng đất đồng mông bị Hà Bá cuốn sạch! Lời lại ai!

Các ông Dân biểu Bắc kỳ chất vấn việc nầy là phải lắm. Nhưng quan Chánh sở Công chánh không chịu trách nhiệm gì cả. Đã vỡ là do dân làm ra. Trước khi vỡ chân đê cũ cái hồ chứa nước nhỏ chảy vỏ ruộng, dân không báo sở Công chánh, cứ đem cây chuối lấp vào lỗ ấy rồi đắp đất lên trên, tưởng là yên, ai ngờ sau nó lở ra thành vỡ đê. Trách nhiệm lại còn về các quan lại ở vùng ấy nữa, vì không chịu săn sóc đến đê.

Đó, quan Chánh Lục lộ bảo là lỗi tại quan lại. Vì vậy cho nên vì chuyện đê Mỹ lộc vỡ, mà quan Tuần Bảo mình bị đổi, quan huyện Mỹ lộc bị nghỉ giả hạn 1 năm.

Nghỉ đã oan chưa? Việc trị thủy đã có quan chức riêng rồi, còn các quan hành chánh thì nào lo trị dân, xử kiện.. chớ bảo họ coi luôn chuyện đê thì người giỏi! Mà họ có coi nữa, thế phòng có hết bổn phận sao được, vì họ nào phải là các ông chuyên môn, nào phải là nhà kỹ sư trị thủy.

Quan Tuần bị đổi, quan huyện bị huyền chức nghỉ có oan chưa. Nên tôi nói thương cho thân phận quan trường, chẳng không là quá đáng.

Một người thợ treo cổ tự tử sau khi dinh công

Việc thợ xẻ ở mấy nhà gỗ Hanoi và lân cận đình công, có 2 người bị bắt vì nghi là thủ xướng: là Vũ-Hoàn và Hoàng-văn Bản.

Bản bị tra hỏi tại sở Mật thám rồi thả ra. Ai hay về xưởng (hiệu Xuân-Vinh, phố Gia-ngư), thì Bản treo cổ tự tử! Bản có để thơ lại nói là vì mẹ tưởng con...

Bản, 25 tuổi, có vợ con, quán làng Thượng-xuyên-thượng, huyện Phú-xuyên (Hadông).

Các thợ đình công, hiện đã nhiều người đi làm lại.

Một án mạng khả nghi

QUẢNG NGÃI. — Ông Lê-Điều, 74 tuổi, quan tăng Long phụng, ngụ làng Kỳ tân tổng Lợi đức, phủ Mộ đức, nhà giàu, có rộng đất cho Lê-Phước ở làng An mô, tổng Nghĩa hà, phủ Tư nghĩa cày cấy.

Ngày mùng 2 tháng 9 ta (16-10-36), ông Điều ở nhà nói đi qua Lê-Phước thăm, và bàn tính việc thuê đất trồng mía.., đêm ấy không thấy ông về. Sáng ngày mùng 3 (17-10-36), thì nghe người ta nói ông Điều chết tại nhà thì Lân, bên cạnh nhà thầy phó tổng kiêm lý trưởng An mô là Lê-Trọng (em ruột Lê-Phước), có cho người đến lôi của Lê-Phước lên cho con ông Điều là Lê-Hảo, Lê-Sảnh hay, nhưng bọn nầy không chịu qua, nên hương lý sở tại làm tờ báo phủ. Quan phủ Tư nghĩa phải thầy chánh tổng về khám, có cho Hội thân nhưng là bọn Lê-Hảo cũng không qua; tổng phải phái trình về phủ, quan phủ phải tư đi cho quan phủ Mộ đức, nhờ cho phái đến hợp khám, và cho hương lý làng Kỳ tân sức bọn Lê-Hảo thân hành.

Ngày mùng 5 (19-10-36) phủ Mộ đức phái thầy tổng Lại đức, và phủ Tư nghĩa phái thầy chánh tổng Nghĩa hà cùng hương lý làng Long phụng, An mô và hai làng bàng tiếp là Kỳ tân, An chuẩn đến khám thấy chết tại nhà thì Lân. Tử khám như dưới:

a) Khám tên Lê-Điều chết tại nhà thì Lân ở làng An mô, chái phía bắc, nằm trên giường tre, đầu xây bên tây, chưa nắng đông. Áo cụt đen bận trong mình một cái, và 1 cái quần trắng cũ, dưới chốt dài có lối khâm nhiều đen dài; hai giải áo quần ra khám, mình đầy trương anh, mắt nhắm, miệng bè. Lưỡi lè ra ngoài một tấc; mũi trong 2 lỗ mũi và mép miệng trào ra, từ mặt đến cổ và 2 bàn cánh tay, da đều phồng đen, trước chưa thấy hơi dạng đó, ruột đều sình trắng, từ bàn tọa xuống hai bắp đùi, da đến phồng hầm đỏ, giải trường áo, cắt thân ngay lên, hai bàn tay ngó ngửa khám, cai bàn sưng xai đen.

b) Cao tấc gần chưa lên chốt đầu 1m60, vai tả ngang qua vai hữu 0m51.

3) Bề cái giường nằm dài 1m70/ngang 0m89, vựa giường nằm dài bằng trường, chiều giữa xịu.

4) Khám biên ký giải xong, sức thân nhơn Lê-Hảo Lê Sảnh cầm quản bổ chiếu lệ liệm rồi nhận hồi mai táng.»

Theo lời người miền ấy thuật lại: Ông Điều từ tháng tư lại nay, có bán nhiều sở ruộng đất, do bọn anh-em Lê Phước, Lê-Kiệt, và Huỳnh-Bô tỉ khế, còn Lê-Trọng ký ấp, ông Điều không biết chữ ký ai thôi. Số bạc bán ấy, có hơn 600$, không biết để giao đủ chưa và dùng về việc gì, mà nay ông Điều lại bị chết, đó là một sự nghi.

Lại trong biên bản khám không rõ ràng:

a) Chết tại nhà thì Lân, mà không nghe chết vẫn thì Lân vì sao ông Điều chết tại đây? thì Lân với Ông Điều có quan hệ nhau thế nào?

b) Ông Điều 74, mà trong khám biên không thấy đôi người già hay trẻ.

c) Theo sự khám mạng gấp dây, những mạng ấy đáng nghi, phải có hội đồng quan đốc nhà thương khám nghiệm, chứ mấy viên chánh phó tổng mà khám! cái mạng chết có nhiều sự đáng nghi như thế, tưởng mất về công bình.

Chờ xem quan trên xét xử.

P. V.

Giá các hàng hóa phân nhiều lên cao quá!

HUẾ — Gần đây giá các thứ hàng hóa vụt lên cao quá! thứ nhứt là các thứ vải, có thứ mỗi cây cao lên từ 0$70, 0$80 đến 1$00 và hơn nữa, dù mỗi cây lên hơn 0$10 đến 0$20, giày pantoufle mỗi đôi cũng cao lên gần 1 cắt, dầu hỏa trước 1 lít 0$15, 0$19 nay lên 0$24 0$25 v. v...

Ngoại hóa lên giá, người ta nói tại đồng phật-lăng họ giá và chế độ lao động v. v... Đến các món hàng nội hóa, như đường ở Quảng-ngãi và các vật khác mà họ cũng tăng giá lên mỗi cân mấy đồng xu!

Giá hàng tăng như thế, thật là thiệt thòi cho con nhà nghèo, chánh phủ nên lưu ý mà ngăn bọn dầu cơ kia.

P. V.

GIẢ SOÁT ĐỒ MẤT TRỘM
HAI NGƯỜI LÍNH CẢNH SÁT ĐƯA SÚNG SÁU DỌA NGƯỜI LẤY CỦA

Hôm 23 Octobre, Nguyễn-thị-Tư và 1 ả xầm Trần-Chu đến bói Khánh hội (Nam bộ), khai kín riêng với ông Cò chuyện hai thì bị 2 người lính cảnh sát và một người lạ mặt dọa lấy 80$, và một chuỗi vòng vàng.

Nguyên đêm 20-10 tức 11 giờ, 2 người lính cảnh sát dẫn 1 người mặc thường phục, tới nhà 2 thị nói rằng người ấy mất trộm, mà thấy phạm khai là 2 thị có chứa tang vật ...; bảo để lục soát. 2 thị đã họ lục chung nhà, cũng báo gấm, không có gì. Bèn bắt 2 thị đi, nói tới bót khai.

Hay đâu giữa đàng, 3 người ấy đưa cùng lục đọa 2 thị mà giựt của thị Tư 80$, và lấy luôn chuỗi vòng của ả xầm Chu.

Ông Cò Bazet có điều tra hỏi thì bắt được 2 người lính Nguyễn-v-Phúc và Huỳnh-v-Thừa, tại bắt được 1400$ trong túi họ mặt kia là Lê-tấn-Chức.

Hai người đàn bà bị dọa đã nhận mặt ba tên giặc kia rõ ràng.

Cả bọn đã bị giải lên quan Biện lý.

Tất nhà chức trách không dung bọn gian hàng này. Chờ xem.

Đê Mỹ-lộc vỡ

19 người chết, 302 cái nhà trôi

Số thiệt hại về trận lụt vỡ đê Mỹ-lộc ở Hà-tây, theo nhà chức trách điều tra, thì có 19 người chết đuối, 302 cái nhà tranh bị nước cuốn mất; số thiệt hại về ruộng đất nhiều lắm.

Cuộc phát chẩn tại mấy hạt ấy, đương tiến hành.

Việc Thế-giới

TRUNG-HOA

Ám sát

Thượng-hải, 26-10. — Đại tướng Dương-vinh-Thái, chủ tịch Hồ bảo-đã bị ám sát chiều hôm qua. Dương là cánh tay phải của Tưởng-giới-Thạch. Các giới Trung-hoa cho vụ ám sát nầy thuộc về chính trị. Dương năm nay 50 tuổi.

NHẬT

Chính sách đối Hoa

Đông-kinh, 25-10. — Theo thông tấn *Domei* thì chiều hôm qua các yếu nhân cùng Ngoại giao Tổng trưởng đã hội lại để bàn định thái độ của Nhật trước những sự khó khăn trong cuộc Trung Nhật giao thiệp theo như tờ trình của Tổng lãnh sự Nhật Sema.

Nhật nhứt định làm thế nào cho sự được hiệp định gấp. Đến thứ hai Ngoại giao tổng trưởng sẽ có tờ tư cho ông Sema đặng ông nầy giao lại cho ông Kawagoe. Trong tờ tư sẽ nói rõ thái độ của Nhật.

Ngoại giao giới cho rằng vấn đề Hoa bắc và vấn đề Trung-Nhật hiệp tác đã bài trừ cộng sản thế nào cũng không rời các điều yêu cầu của Nhật về việc giải quyết tình hình hiện thời. Nếu Trung hoa không nhận thì Nhật sẽ hành động một mình.

ANH

Tại Hội đồng bất can thiệp

Londres, 24-10. — Hội đồng bất can thiệp vào việc Tây ban nha đã nhận được thư trả lời của Ý và Bồ đào nha. Thư của Ý bác lời Nga nào Ý làm trái với hiệp định bất can thiệp, và cáo lại Nga về việc ấy, mà nói: «Hiệp định bất can thiệp nay đã thành giấy lọai. Nga làm trái với hiệp định ấy, thì nước Ý không thể buộc mình trong hiệp định ấy được».

Nga không tin Hội đồng bất can thiệp, Bồ đào nha đã định nói sự giao thiệp với Tây ban nha. Ngoại giao giới sự rõ Bồ đào nha sẽ thừa nhận chính phủ loạn quân Burgos.

Có nhiều tin hiện giờ nói rằng Ý, Đức và Bồ đào nha có sung ấp súng đạn cho loạn quân.

TÂY-BAN-NHA

Nội loạn

Madrid, 28-10. — Các ngoại quốc đã đổi tòa đại sứ ở Madrid đi nơi khác. Quân bảo vệ kinh thành đã xây tiến...

Quân Chính phủ đang kịch giết trong miền Oviedo.

Quân Chính phủ ở Valle Dolalogte thắng trận, sau 800 thước nữa thì đến Anio-guerra, và triệt được 110 cây số đường thông cho loạn quân.

Madrid, 25-10. — Trên một trận tuyến trong miền Turdesate, loạn quân bắn thua nhưng bị quân tới, nhà bị nhà thì cũng lánh trăng rất nhiều.

Hội đồng thường niên viện Dân biểu Trung kỳ

(Tiếp theo)

Ngày 16 Octobre Buổi mai

Xét bản chung niên kết toán 1935

Thay mặt chính phủ có các quan Thượng thơ bộ Lại, Cố vấn bộ Lại, Chánh phòng Nhì tòa Khâm.

Ông Nguyễn đơn Quế đọc tờ trình về sổ chung niên kết toán năm 1935. Dẫn là tiểu ban xét về việc nầy cũng y theo bản kết toán, vì là những việc đã chi tiêu rồi, có trở lại sao được nữa! Nhưng tiểu ban cũng tỏ bày ý kiến xin nhắm sau các khoản dự trù về các công việc có ích lợi xã hội, thì phải tiêu sao tiết, dùng về nhiều thì.

Ông Tuy nói thấy trong sổ kết toán số thâu nhiều mà tiêu ra ít hơn, thì ông rất mừng vì nhà nước biết tiết kiệm. Nhưng không biết tiết kiệm có đang không, vì những khoản về việc học, việc y tế, vệ sanh thì không nên tiết kiệm...

Quan Cai phủ Nhì cắt nghĩa về qui dự trù. Số bạc còn dư trong ngân sách đó là do Pháp định chuẩn định. Số bạc ấy như ở các tỉnh giàu thì có thể khỏi vay lấy lời, còn các tỉnh nghèo thì có thể lấy dùng vào các việc cần kíp. Và rồi đây các qui dự trù các tỉnh có lẽ đổi làm qui dự trù chung do ngân sách Đông dương chi cấp.

Ông Tuy xin miễn tiền trước bạ cho những số mua bán dưới 5$.

Quan Cn. ph. Nhì nói tiền trước bạ là về ngân sách Đông dương thâu. Trung kỳ chỉ được lãnh 1/10 thôi. Nhưng đều xin ấy có lý, sẽ làm tờ tâu cấu.

Ông Cự phan nàn rằng ruộng đất có đạc điền cũng liền trích lục rất phí, mà còn trước bạ rất phiền phước.

Quan Cn. ph. Nhì nói rằng phàm sự gì có lợi thì phải phiền. Về cái lợi của đạc điền là lớn lắm, mà điều cốt yếu là làm cho điền chủ được có giấy tờ minh bạch, tránh sự kiện tụng phiền phức hơn. Và phàm làm việc gì nếu không tấn tới thì phải thối lại. Chuyện đạc điền cũng vậy, không thể không tấn được.

Ông Hà Đăng nói về việc miễn trước bạ cho những số tiền dưới 5c$, thì khi ông làm nghị trường đã có xin, nhà nước đã y rồi. Vậy xin theo lệ ấy và thông sức cho dân gian biết là đủ.

Ông Phong kể một chuyện kiện ở Thanh hóa, có số ruộng dưới 20$ mà quan tỉnh buộc phải đem trước bạ, trước khi xử.

— Chuyện đó phải có đơn nói rõ nhà nước sẽ xét.

Ông Lê miên Biên nói ở Thanh hóa các tham tá đạc điền đi tuần phủ huyện có định ngày nhứt định, nên nhân dân cứ theo đó mà đến chực, rất tiện. Nên đem cách ấy thi hành ở các tỉnh.

Quan Cn. ph. Nhì nói rằng ở Thanh hóa thì hành đạc điền dễ tiêu nên chuyện làm ở Thanh hóa mà có chỗ khác chưa làm. Nếu thật có tiện thì sẽ làm cho các tỉnh khác làm theo.

Ông Cự nói về công nhân làm công nhật đã hơn 15, 20 năm mà

(Xem qua trang 2 cột 3)

Hội chợ đêm

ngày 31 Octobre 1936

Hội chợ này do hội Quảng-trị (Huế) tổ-chức tại VIỆN DÂN-BIỂU chiếu mạng để giúp dân bị lụt bão-hộ, chương trình như dưới này:

6 giờ chiều:

LỄ KHAI-MẠC

Có Đông-thi-quân và Hường-đạo-sinh nhảy và giới thiệu.

Giới thiệu các gian hàng. Hội đồng-sinh ăn và hát.

8 giờ rưỡi chiều:

MỞ CỬA CHO CÔNG CHÚNG VÀO

Trên sân khấu:

Các cuộc vui: Chiếu ảnh các phim chụp ở Huế: Đám cưới công-biện Diễn. Bán-tết và annam-tết cấp Ping-pong Khuynh-Diệp. Diễn võ Thu. Các nữ-học-sinh trường Đồng-Khánh đàn, hát, múa theo các điệu mới. Ban hát của gái của ngài Mỹ-Lương biểu diễn. Kịch cải-lương do các nữ-học-sinh diễn.

và CUỘC KHIÊU-VŨ LỚN

từ 11 giờ đêm

Vào cửa 1$00 — *Lĩ phục*

Có Orchestre Jazz của lớp 8 H. I. C. giúp.

ÔNG LƯƠNG-BẠCH-MAI TỚI MARSEILLE

Ông Lương bạch Mai đại biểu của Lâm thời Ủy ban Đông dương Đại hội, đáp tàu Grandidier ở Saigon hôm 1er Octobre qua Pháp để tỏ bày tình hình Đông dương cùng quan Tổng trưởng Moutet và các chính giới Pháp, thì ngày 28-10 đã đến Marseille, được Liên đoàn lao động và đông bào ta ở đó ra tiếp rước long trọng.

BÀI DIỄN-VĂN QUAN THƯỢNG BỘ-LẠI

Đọc trong buổi khai-mạc kỳ Hội-đồng thường-niên Viện Dân-biểu Trung kỳ

Thưa ông Nghị-trưởng.

Thưa các ông Nhân-dân Đại-biểu,

Tôi lấy làm vinh hạnh, cùng với quan Đại-diện của quí Khâm-sứ Đại-thần, là quan Giám-đốc việc chánh-trị và tỉnh chánh Trung-kỳ, đến chủ tọa buổi khai mạc kỳ Hội-đồng thường niên năm nay của Quí viện, là kỳ Hội đồng cuối cùng trong khóa nghị viên này, còn tám tháng nữa, thời đã đến kỳ bầu cử các ông Dân-biểu khóa mới. Từ năm 1923 đến nay, tôi vẫn chuyên xem luôn những công việc của Quí-viện làm, ngày nay tôi lấy làm vui lòng mà tỏ cùng các ông biết rằng từ năm ấy đến nay Chánh-phủ thật lấy làm khen sự hiệp thì chuyên cần và thành tín của Quí-viện. Các ông là những Đại-biểu chính thức của nhân-dân xứ Trung-kỳ bầu cử lên, trong ba năm nay, công việc các ông làm, chứng tỏ rằng các ông có một cái quan niệm và nhiệm vụ rất hợp lý hơn và rất biết suy nghĩ thận trọng. Các ông đã từng tỏ bày ở Quí viện những ý kiến lịch duyệt và chính đáng, nay tôi xin tỏ lời công nhận thiệt như vậy.

Tuy rằng, trong quí viện cũng có một vài ông mới được cử vào lần đầu, trong khi bàn xét một vài vấn đề, cũng có khi nhứt thời hiểu lầm những sự lợi ích chơn chánh của nhơn dân, bởi vì chưa am tường cho biết các thể lệ và những sự quan hệ liên lạc của các thể lệ ấy, lại cũng bởi vì chưa có từng trải trong sự thiệt hành và trong sự tranh luận các việc công. Nhưng tôi vẫn biết rõ lòng nhiệt thành trọn vẹn của các ông đối với việc công. Tôi vẫn biết rằng những điều thỉnh cầu và những ý nguyện của các ông đều do ở một sự mong mỏi muốn giúp cho chánh phủ thấu rõ những nỗi ước mong và những sự khẩn cầu của dân chúng mà các ông là người thay mặt. Tôi lại cũng vẫn biết rằng hết thảy các ông đều chung một lòng cần chúc cho xứ ta được hưởng những sự lợi ích lớn lao về vật chất, về tinh thần trong cảnh trị an, ninh thiếp như ngày nay, nhờ ở sự chăm lo của hai chánh phủ và ở sự hiểu biết lẽ phải của hạng dân chúng cần lao trong nước.

Nếu các ông muốn cùng tôi nói cố lại tình trạng đã trải qua trong xứ này, thời chắc các ông cũng công nhận rằng: từ vài mươi năm trở lại đây, xứ Trung-kỳ đã tấn bộ theo một dịp điều hòa gồm khắp cả các phương diện. Có nhiều việc cải lương quan trọng về phương diện xã hội và kinh tế đã thành hiện; những việc cải lương ấy thành hiệu được là do sự sáng kiến của Chánh phủ, hoặc là do ở sự thỉnh cầu của các đại biểu của nhơn dân, vì vậy nên xứ Trung-kỳ đã tấn bộ được nhiều, chỉ những kẻ có tư tưởng thiên lệch về đảng phái mới không có ý sống nhận như thế. Trái lại, cũng còn có một việc cải cách thuộc phạm vi chánh trị, Quí viện thường cứ đem ra thỉnh cầu luôn, thành ra một điều thỉnh cầu có tính cách quan trọng đặc biệt mà vẫn chưa có thể thực hành được, tôi tưởng nên tuyên bố cùng các ông biết rằng: Chánh phủ Hoàng-triều và chánh phủ bảo hộ đều nghĩ rằng phải nên thận trọng nghiên cứu cho chín chắn tất cả các phương diện trong vấn đề ấy, và trong sự dự định thi hành những cuộc cải cách ấy, cần phải chú trọng đến các phong tục, tập quán và tinh thần riêng của dân tộc ta, nếu đem thi hành vội vàng, các chánh thể các nước ngoài vào trong xứ mình, mà những chánh thể ấy lại trái hẳn với quan niệm về xã hội, về tôn giáo của phần đông trong quốc dân, thời sự rối rắm về sau ắt sẽ gặp phải những sự lầm lạc không được thỏa theo nguyện vọng quốc dân, nên chi chánh phủ phải vì lợi ích dân tộc Việt-nam mà lo tránh trước đi. Muốn cho những cuộc cải cách quan trọng ấy chánh phủ có thể chuẩn y và đem ra thực hành, thời những cuộc cải cách ấy phải xứng hợp với chế độ cổ truyền của quốc gia mới được.

(Còn nữa)

SOCIETE INDOCHINOISE DES FILMS & CINEMAS

Société en formation

Thưa các Ngài,

Sau đây xin trích mấy khoản cốt yếu ở trong bản điều-lệ mà chúng tôi đã nhờ Trạng-Sư dự thảo rất cẩn thận để các ngài hiểu đại khái hội chúng tôi định lập ra thế nào, và xin các ngài vì tình đồng-bào, vì mối lợi chung mà cổ động giúp cho hội chóng thành lập thì chúng tôi được mang ơn vô cùng.

Thưa các ngài, việc làm cinéma này cũng như các việc buôn bán khác, cần phải buôn tận gốc, bán tận ngọn, thì mới có cơ phát đạt được, việc đó chúng tôi đã không quản xa xôi, chẳng sá tốn kém, trong mấy tháng vừa qua, đã đi nghiên cứu đến tận nơi, tận chốn, nào là đi Hồng-Kông, sang Tsingtao-Hải, qua Nhật rồi sang Pháp, nay đã tìm đến các huyệt làm ra phim, chỗ buôn phim, để thuê hay là mua đem về đây chớp, chứ không phải thuê mượn lại của các tay hàng xách nữa.

Nếu chúng tôi chỉ khư khư làm quanh một vài tỉnh ở gần đây thôi, thì cũng đủ tư cách làm một mình, song tưởng như vậy thì thương giới nước nhà không bao giờ khuếch trương lên được, mà đã không khuếch trương được, thì còn mong gì có ngày chen vai thích cánh với đời ở thương trường được vì các lẽ đó, lại nhân nhà đã sẵn, đồ đạc và máy móc cũng đã sẵn, chẳng phải mua bán, thuê mượn, của ai, và lại có mấy ông bạn thân khuyến các bên vốn lập hội để sau này mở mang nghề chớp bóng nói của người mình ở khắp cõi Đông-Pháp, nên dầu vốn chẳng có bao, kiến thức không được mấy, cũng đánh bạo đứng lên để xướng việc lập hội, mong rằng đồng bào chiếu cố giúp cho, một mai mối lợi lớn khỏi rơi vào tay người ngoài.

Hội chúng tôi định lập đại khái như sau này:

1) Hình thức hội: Trữ-Ngân Cổ-Đông Hữu-Hạn Công-Ty (Société en Commandite simple).

2) Mục đích hội: Khuếch trương nghề chớp bóng nói ở Hanoi và khắp các tỉnh ở Đông-Pháp;

3) Tên hội đặt là: Société Indochinoise des Films et Cinémas.

4) Hội quán: 51 Rue du Cinéma Hanoi, tức là nhà chớp bóng Olympia bây giờ.

5) Vốn hội định là: Mười vạn đồng (100.000$.00, chia làm 2000 cổ phần, mỗi cổ phần là 50$00.

6) Cách đóng tiền: Khi mới vào, phải đóng một phần tư (1/4) nghĩa là mỗi cổ phần 50$00, tức mới vào chỉ phải đóng có 12$50 thôi, còn bao nhiêu sau này, khi nào hội cần đến sẽ đóng sau.

7) Chủ nhiệm: Mr. Vũ-viết-Vọng tức Vạn-Xuân, chủ trương chịu hoàn toàn trách nhiệm (seul gérant responsable).

8) Niên hạn hội: Định là sáu năm kể từ ngày hội thành lập.

9) Mỗi năm chia lãi một lần.

10) Đại hội đồng sẽ bầu một ban kiểm sát (conseil de surveillance) để kiểm sát công việc của quản-lý.

11) Cứ mỗi năm họp một kỳ Đại-Hội-Đồng-Thường-Niên để nghe tờ trình của quản-lý và tờ trình của ban kiểm-sát — Khi hội có việc cần thì quản-lý hay là ban Kiểm-sát cũng có thể mời họp Đại-Hội-Đồng Bất-Thường được.

Các hội viên đều có giấy đi xem được giảm giá (carte de réduction) chẳng những ở Cinéma Olympia ở Hanoi mà thôi đâu, mà lại còn ở các rạp cinéma ở các tỉnh khác nữa, hoặc thuộc về bản hội, hay là thuê lại phim của bản hội thì cũng đều được trừ như ở rạp Olympia vậy.

Chúng tôi đã gửi một trăm quyển điều-lệ ở tại nhà báo «Tiếng-Dân», số 123, Rue Đông-Ba à Huế, ngài nào muốn xem, xin cứ lại đấy mà hỏi.

Kính mời,

Vũ-viết-Vọng tức Vạn-Xuân

VIỆC TRONG NƯỚC

Lời kêu nài dân huyện Hương-Thủy về sự tiền học phí không thấy trả lại

THỪA-THIÊN. — Tiền học phí gia tăng theo thuế binh phần phụ nay, là một số tiền mà hết thảy mọi cha mẹ dân chúng góp đóng cấp lương bổng cho thầy giáo để giáy đỡ con em.

Song năm 1933 nhà nước lại chuẩn những số tiền ấy vào trong ngân sách hàng tỉnh, thành thử trẻ số tiền phụ nay đã góp lại cho dân. Dân chúng tôi nghe tin của các ngài tịch hạt hội viện đến rồi, rất lấy làm mong. Từ ngày ấy nhân nay chỉ ôm mối hi vọng số học ấy được trả lại; hay đâu càng ngày càng vắng!

Nay nhân vì mọi thất học của trẻ con ở trường huyện Hương-thủy, chúng tôi dịch làm đơn xin số học phí hơn 3000$ của dân huyện Hương-thủy góp đóng góp như nói trên, mà làm lại trường nầy ra trường Tiểu học Pháp việt (école primaire) cho con em có chỗ học.

Vậy lại nghe mấy thầy tổng lý nói số học ấy giao quan huyện nguyên Nguyễn-văn-Chức tạm nhận, nay nghỉ đổi ra phủ Quảng-ninh rồi... Chúng tôi cũng có một vài người hảo hỏi ngài, thì ngài quở điều! Chúng tôi không biết vì cớ gì, số tiền ấy đã đóng rồi và bắt ghế đóng làm việc trong nhà hết rồi (!).

Thế là chúng tôi thất vọng!

Bữa viện Dân biểu họp hội đồng bất thường, có ngài chất vấn về vấn đề tiền học phí mà hai tỉnh Quảng-bình và Quảng-nam đem làm việc du lịch và sửa sang các nhà phố huyện. Và Dân biểu hội đồng thường niên, ông Lê-thanh-Cảnh có nhắc lại vụ nầy. Quan Tham tri bộ Giáo dục Trần-thanh-Đạt trả lời rằng: hễ số đã chứng có thì các ông cứ làm tờ thỉnh cầu. Bộ sẽ xét.

Chúng tôi là người đương ngóng cổ mòn cho có số học ấy mà làm lại trường nầy để cho nhà nghèo khó cũng có thể theo đòi học vấn ít nhiều. Nay được nghe lời của quan đại diện bộ Quốc dân giáo dục ban giấy như thế, mong các ông đại biểu Thừa-thiên, và các ông tinh hạt nghị viện đạo đạt tình trạng lên Chánh phủ, như xét số tiền ấy hiện còn ở đâu? nằm lại trong kho nhà nước hay là vào túi của ai? Cho chúng tôi lại để làm trường cho con em khỏi nạn thất học.

Dân lại cáo

Hai con đường nên từ bỏ

NGHỆ-AN. — Con đường thuộc địa số 30 từ đoạn Nghĩa đàn lên Kẻ bọn, nhiều cái cầu đã mục, ô tô phải đỗ hành khách xuống, rồi mới giám sang; đường lại hẹp, khi xe gặp nhau rất khó tránh. Tại khe Đinh, cách Nghĩa đàn 17 km, phải qua một cái phà nước chảy rất mạnh mà phu chống đều là phu cắt ở trong làng gần đấy, thay phiên nhau, chống chèo không thạo-lắm khi rất nguy hiểm.

Còn con đường số 36 từ đoạn đường Sa nam lên đến Rạng cũng rất xấu; nhiều chỗ quành rất nguy hiểm mà chẳng có bằng yết cấm sử lục lộ như các chỗ khác. Bây giờ đã có ô-tô chạy thường ngày, đường ấy nên từ bỏ lại.

Mong sở Lục lộ lưu ý.

Dân nguyện

Lại tin vơ!

HÀ-TĨNH — Tại huyện Nghi lộc, làng Kỳ trầu, có bọn nhân lén kinh lí khó khăn, không kể sinh nhai, bèn lập ra một cái nhà gọi là «Thánh-trúc-Đàn», tự xưng

(Xem tiếp qua trang 4 cột 3)

Lời cảm tạ

Chúng tôi xin có lời cảm-tạ các Cụ lớn, các Quan lớn, các Ông, các Bà có lòng chiếu cố hoặc gửi điện tín chia buồn, hoặc gửi lễ phúng, hoặc thân hành đến phúng viếng khi tang nghi của thân mẫu chúng tôi là bà:

MADAME VEUVE THÁI-BỘC

TỰ-KHANH NGUYỄN

Chánh-tam-phẩm lãnh-nhân

TRƯƠNG-THỊ

và trong lúc tang-sự bối rối, có điều chi lỗi lỗi, xin tha thứ, chúng tôi lấy làm cảm tạ vô cùng.

Nay kính tạ,

Cô-ai-tử: NGUYỄN-BÁ-TRÁC

Tổng-đốc Thanh-hóa

Những điều nguyện vọng

(Tiếp theo)

5. — Xin giảm thuế điền

Ruộng đất ở Trung kỳ rất xấu (trừ một ít nơi tốt) — hoa lợi mỗi mẫu ruộng trong mỗi năm, lấy số bình quân, chỉ được 7 giạ lúa, cân nặng chung 170 kí-lô, tức là chỉ bằng 1 phần 7 số hoa lợi mẫu ruộng trong Nam kỳ (ở Nam kỳ mỗi mẫu ruộng trong mỗi năm nhà điền chủ thu hoa lợi được 45 giạ là theo số trung bình), mà thuế điền ở Trung kỳ bá hạng hồ đồng lại mỗi mẫu gần 2$00: như năm 1929 về trước, giá lúa 1 giạ (40 lít) 1$00, thì nông dân Trung kỳ vẫn còn chịu đựng được, chớ từ năm 1930 lại giờ, giá lúa chỉ mỗi giạ 0$40, mà thuế điền cứ thu y cựu, nên hiện trạng nông dân xứ Trung kỳ thậm nỗi quẫn bức, ruộng đất muốn bán rẻ đi cho rồi nhưng cũng không ai chịu mua. Nếu tình cảnh ấy mà kéo dài, thì chẳng bao lâu nữa, nông dân xứ Trung kỳ cũng bỏ chết vì ruộng. Nay xin Chính phủ rộng thương giảm nhẹ thuế điền cho xứ Trung kỳ thì họa may nông dân có thể sống nổi. Giá thuế điền thường năm, đến kỳ thu liễm cũng xin Chánh phủ yết thị lên khắp nơi cho nhân dân biết như ở trong Nam kỳ, cho khỏi bị người thu thuế phụ lạm hại dân.

6. — Xin thương đến bọn Việt-kiều ở xứ Lào

Mới hai năm nay, dân Việt Nam lên Lào làm ăn bị hai điều khổ quá: một là làm ăn ở chỗ nước độc, hay đau ốm, đã không đủ tiền nuôi gia quyến và nạp sưu ở bản quán, còn bắt chịu sưu Lào 0$60 mỗi người. Hai là người Annam lên đến Napé bắt khám xét đuổi trở lại; có người chỉ chạy vạy được 2$00 vừa mua cái vé xe, đến Napé khám bắt trở lại, lúc bấy giờ trong lưng không tiền, đường về Annam thì xa hơn 120 cây số, nhịn đói đi bộ, nhiều người phải bỏ mạng bên đường rừng.

Nên nay xin Chính phủ rộng thương cho dân Annam chúng tôi được tự do lên Lào làm ăn như mấy mươi năm trước, đừng bó buộc khám xét tội nghiệp quá.

Còn như chúng tôi sang làm ăn ở Lạc-hòn hay Ô-bun về địa phận nước Xiêm, thì nước Xiêm ép bắt chúng tôi chịu sưu Xiêm là phải rồi; bằng nấy chúng tôi là dân Đông Pháp, lên Lào làm ăn cũng trong xứ Đông Pháp nầy thì chúng tôi vẫn cũng là con dân của chính phủ còn được nhờ đội mưa nhân ái của Chánh phủ tưới nhuần cho; Nay xin Chánh phủ rộng ơn cho dân Annam chúng tôi ở Lào, mỗi người đóng tiền dân ngụ 1$50 ta đã rồi, bắt chúng tôi đóng sưu Lào như hai năm nay thì thật là ức khổ chúng tôi quá!

7. — Xin bỏ luật quản thúc.

Nếu những người cáo chánh phủ đã tưởng họ là kẻ ngoan cố không hồi tâm thì xin cứ giam mãi.

Hằng đã tha họ ra rồi mà còn thi hành luật quản thúc, thì đời khủng hoảng nầy, sự sinh kế rất khó, họ làm sao mà sống nổi, cái khổ ấy, tưởng cũng không hơn gì cảnh ở tù. Nên từ đây, những người nào, Chính phủ đã ngu lòng khoan hồng tha rồi mà lại bắt họ ra, thì xin cho họ được tự do, hoàn tâu làm ăn để họ khỏi nạn chết đói. Chúng tôi thiết tưởng cái thứ dân đã man vì kỷ cứ u mê đi đâu lẫn nhau như dân Việt Nam chúng tôi, thì dù họ đi lên giời cũng không thoát khỏi cái tay khôn khéo của Chính phủ, nên xin Chánh phủ cứ thản nhiên mở rộng lượng khoan hồng cho họ nhờ.

(Còn nữa)

Đặng-văn-Biện

Người Nam ở Lào

Thời tiết trái quá!

Sau mấy ngày lụt bữa 10, 11 tháng 8 ta đến nay, trời vẫn bạo luôn, như ở Bình-định, miền Phù-cát, Phù-mỹ, lúa đương trổ bị khô héo. Hễn thời kể đào bào, người vét suối cũng không thể cứu lại được.

Ở Nam, Nghĩa, Thừa-thiên cũng thế. Trời làm trái tiết quá! lúa chín mà gặt không có lúa!

Nông dân

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

PHÁT HÀNH LẦN THỨ HAI

Có 4 kỳ liền tiếp nhau:

Kỳ thứ nhất, xổ tại Nam-Vang, ngày 23 tháng 10 tây năm 1936

Kỳ thứ nhì, xổ tại Hanoi, ngày 17 tháng 11 năm 1936

Kỳ thứ ba, xổ tại Saigon, ngày 19 tháng chạp tây năm 1936

Kỳ thứ tư, xổ tại Huế, ngày 20 tháng giêng tây năm 1937

Mỗi kỳ chỉ phát hành có 200.000 vé

ĐỪNG CHỜ NỮA, NÊN MUA MAU MAU ĐI, KẺO ĐẾN GẦN NGÀY HỐI MUA LẠI HẾT!

Kỳ nào, cũng vẫn có:

1 số trúng	4.000$
8 số trúng	1.000
80 số trúng	100
400 số trúng	50
4.000 số trúng	10

Số 4 kỳ khác nhau, xổ khác cho kỳ, kỳ nào cũng vậy. Nhưng trong 4 kỳ ấy, bất cứ kỳ nào, dù trúng hay không, nhớ cất số đi thật kỹ, đợi tới ngày 20 tháng giêng tây năm 1937, sẽ được dự một cuộc xổ số chung nữa, xổ tại Huế, liền sau khi xổ kỳ thứ tư rồi. May ra được riêng một lô lớn trong 3 lần sau nầy:

100.000$ — 40.000$ — 20.000$

Nên để ý: Kỳ nào, vé cũng bán khắp cả xứ Trung-kỳ. Vé kỳ thứ nhất bán hết rất mau! Hiện nay đã bắt đầu bán vé kỳ thứ nhì rồi! Ở các thành thị, bắt đầu 10 tháng 11 tây thì thôi, còn các chỗ khác bán đến 16 tháng 11 tây là cùng.

Cũng 1$00 một vé, mà lại được hai dịp may!

Môn thuốc trẻ con

Trẻ con thể chất mềm yếu, dễ bị cảm nhiễm, như cảm gió, cảm nước, cảm nắng, cảm lạnh, hoặc khi mọc răng, khi trở trời, cũng hay phát nóng lạnh.

Cảm lâu xuống đến phổi sinh ra ho, nếu để chậm trễ hay sinh ra bệnh sưng phổi.

Muốn chữa các chứng cảm mạo, nóng lạnh và các chứng ho của trẻ con, nên dùng:

thuốc nóng lạnh trẻ con

và thuốc ho trẻ con

HIỆU CHỮ THỌ

NHÀ THUỐC VĨNH-THỌ TOURANE

MỌI VẬT CẦN THIẾT CHO QUÍ NGÀI CÓ BÁN TẠI HÀNG LỚN

GÔ-ĐA HANOI,

Grands Magasins Réunis

Khi cần dùng đến, quí ngài nên hỏi tại hàng **SOCOA**, 145, Rue Paul Bert HUẾ, thì quí ngài sẽ được vừa ý.

Thượng tuần tháng Novembre sắp tới sẽ có cuộc chưng bày lớn các thứ hàng tại hàng SOCOA.

BÁN THEO GIÁ Ở HANOI

Sữa
NESTLÉ
hiệu CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con
Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées
ở Khắp Đông-Dương

THUỐC TRỊ
BẠCH ĐÀI VÀ TỬ CUNG

Đại tài hiệu Nhành Mai
Giá mỗi hộp 0$10. Trị không hết bịnh không lấy tiền

Người đau chứng bạch-đài và tử-cung, không cần thuốc hay điều trị thì trọn đời khó sanh con, và thân thể càng tiều tụy, sớm yếu lần mòn, sanh các chứng khác nguy hiểm cho tánh mạng lắm. Chữa bịnh bạch-đài và tử-cung của bổn-tiệm hết sức hay, trị các chứng kể dưới đây :

Huyết trắng ra dầm dề khi trong khi đục nhứt nước cơm vo, gương mặt xanh xao, càng ngày càng ốm, mỗi một cô chân tay, hoặc tử-cung có vít thương, ra huyết trắng vàng ra lỏng, nhan nhản mủ, tử-cung ngứa khó chịu hoặc đương kinh khi trễ khi sớm, khi ra năm bảy ngày mà không dứt, hoặc đi đâu đau rát buốt bị sang độc, lậu độc tử-cung có mụn, ra huyết trắng có giây cơ nhày và có máu. Các chứng trên đây đều nặng thế nào uống thuốc này hiệu nghiệm như thần. Giá một hộp lớn 0$40. Có bán sỉ các chỗ bán thuốc Nhành-Mai.

Muốn: Trẻ bán mới TIỀN-BỘ, 11 quai de la Soie, có các chỗ bán đều Nhành-Mai có bán.

VẠT QUÍ CHO KHÔNG LẤY PHƯỚC
(Vợi nay đã cứu trên 100 mạng rồi)

Tôi có làm bột trị nọc Rắn Rít rất tài. Từ ngày tôi chế bột này, tôi đã cứu được trên 100 mạng bị rắn rít cắn, Rắn Hổ, Rắn Trun, Rắn Lục đều có cứu rồi và có cứu được mấy người bị rắn cắn chết rồi ngưng con sống sum sống lại.

Ai rủi bị cắn, cắt một cây một chút cho lòi nước đỏ vào chỗ bị cắn, một lự nhiều hay ít vào, hút ra, mạnh rắn cũng không rớt, chừng hết bột nọc mới nhả ra. Người bịnh về ngay.

Ai muốn có bột này giúp thợ cho tôi, xin bỏ thơ 0$05 có, tôi cho không lấy phước, do nơi NGUYỄN-VĂN-LƯỢNG, boîte postale N° 336, Saigon.

Hàng muốn có gấp, mua một hộp thuốc dán hiệu (Con rắn) thứ lớn 0$30. Trong hộp thuốc dán đó, có để vài bột này cho không. Thuốc dán dùng trị Ghẻ, Lác, Nhọt, Hắc dám, đau bà đau vế, sải chàng, nhức đầu, nước ăn chơn. Trị toàn có các bịnh ngoài da, rất thần hiệu. Khắp nơi có bán, nơi các chỗ thuốc hiệu Nhành Mai (mỗi nhà cần có sẵn bột này sanh khi nếu dụng. Đi đường bỏ trong bóp đem theo càng hay).

Trong nhà thường có Rắn, bỏ cạp, nên chữa sẵn bột này.

Muốn: Trẻ bán mới TIỀN-BỘ, 11 quai de la Soie, có các chỗ bán đều Nhành-Mai có bán.

Đĩa hát
Phước-Cương mới
XUẤT-BẢN TRONG THÁNG JUIN 1936
Đĩa cỡ Năm Phi giá chỉ có 2$00

Máy hát «DOUBLE» có 18 kiểu khác nhau :
Modèle 100, bàn rao hàng. . . . . 12$00
700, hát 1 mặt mười đĩa. 15.00
965, hát được 3 mặt đĩa. 18.00
666, hát 3 mặt đĩa có máy ngưng. . . 20 00
1936, có máy ngưng, hát 3 mặt đĩa, kiểu thật đẹp. . . . 24 00
Đĩa cải Huế, Á-tiên, cuộc cải-lương 2 00
— hát Quảng đông, đĩa Triều-châu 1.80
— hát Tây, đĩa đàn khiêu-vũ 1.80
— đờn Tàu, điệu khiêu-vũ 1.80
— đờn hát điệu khiêu-vũ Nhật-bổn 1.80
— đờn ngũ-âm, đĩa hát Lào 1.80

Quí ngài mua hàng gởi lãnh hóa giao-ngân khỏi chịu cước phí. Có mục-lục mấy cô đĩa hát 1936.

LÊ-VĂN-TÀI
Agent exclusif des Disques et Phonos
82, Rue Georges Guynemer
SAIGON

Tin mừng

Được tin cô Nguyễn-thị-Xuân lịnh ái ông và bà Nguyễn-xuân-Quyền tham-tá Địa-chánh Mỹ-tho Nam-kỳ, đã kết duyên cùng cậu Tu-văn-Cát lịnh tang ông và bà Tu-văn-Cas Cai-tổng Cái-bè. Vậy tôi có lời mừng hai họ và chúc đôi tân hôn được nhiều hạnh-phúc tương-lai.

TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Hội đồng thường niên viện Dân-biểu Trungkỳ

(Tiếp theo trang 1)

không được vào chánh ngạch. Lại cho người khác khi bị giảm lương 10% sau lại được trả lại, mà người làm công nhựt không được hưởng lợi quyền ấy. Thật là bất công.

Quan Thượng bộ Lại nói Viện không được nói về lương hưởng quan lại. Vì trong điều lệ không cho phép (?)

Ông Thụy nói nhà nước phụ cấp cho các hội ái hữu Trung kỳ mà có 5o.oooS, Thư viện Nhatrang có 2oS; các hội Thể dục có 5ooS. Các số phụ cấp ấy ít quá. Đối với các cơ quan có ích, xin phụ cấp thêm.

Quan Ch. ph. Nhi nói có khuyết điểm là phụ cấp cho nhiều hội quá. Năm sau chỉ phụ cấp cho hội nào có ích, mà không phụ cấp cho các hội không có ích lợi thiết thật.

Ông Thụy xin phụ cấp cho các cô lạc bội (cercles).

Quan Ch. ph. Nhi nói Hội đồng Tây Conseils des Intérêt Français) lại công kích việc phụ cấp các hội cô lạc, vì họ cho là việc riêng. Họ công kích hội cô lạc Huế.

Ông Thụy nói số 36.oooS dự trù phụ cấp cho các viện Pasteur ở Nhatrang và Hanoi thì nay không phải dùng nữa, vì đã có tiền đánh số Đông pháp phụ cấp. Vậy xin trích ra 5.oooS số ấy để phụ cấp các hội thể dục.

— Cứ làm thỉnh cầu, quan sẽ lưu ý giúp cho được thực hành.

Ông Lợi nói về sự ích lợi các hội cô lạc, hơn các hội thể dục.

Quan Chánh nói vẫn biết thế. Nhưng hội đồng tây công kích là vì ở vào buổi kinh tế khủng hoảng phải tìm cách làm lợi ngân sách. Nay tình hình kinh tế đã khá thì có thể xét lại.

Ông Thụy nói về đồ ăn của tù tội : nhiều chỗ quan Sứ, quan Đốc chiếu cố đến, thì phạm nhân ăn khá ; chỗ khác chỉ phó thác cho lính hành, lính hành trục lợi, nên cho ăn quá tệ.

Quan cố vấn Du Basty nói rằng không những chánh phủ lo về phần hình thức của phạm nhân mà thôi, mà còn săn sóc về đường tinh thần nữa. Như ở Banméthuột có mua sách, lập thư viện cho phạm nhân nữa.

Ông Phong nói các lao tù ở các tỉnh, các nhà giam ở phủ huyện, rất bẩn thỉu, không hợp vệ sinh. Sau có dự trù xin sửa các nhà lao ấy.

Quan Cố vấn nói hiện bộ Công tác đã trù sửa các lao tù ở phủ huyện.

Ông Tây nói ở Saigon các hội đồng thành phố được dự vào hội đồng khám xét cách ăn ở tại nhà lao. Vậy cũng xin ở Trung kỳ cho các hội đồng thành phố, các hội đồng Tỉnh hạt và các dân biểu, dự vào Hội đồng trông nom các lao tù.

Ông Thụy nói việc học dự trù 23 vạn mà tiêu mới có 21 vạn, còn dư 2 vạn. Hôm trước có nói không có tiền làm trường, bỏ thêm thầy giáo, vậy sao không lấy số dư ấy mà làm?

Quan Ch. ph. Nhi nói về nhân viên trong học chánh nhiều khi bỏ chỗ xấu, chỗ khác, hoặc đau ốm, xin thôi, hoặc về nghỉ v. v... rất là phiền phức. Nên khi nào cũng phải dự trù cho thặng lên. Số tiền mà còn lại đó là không phải tự ý chánh phủ muốn tiết kiệm đâu, mà là vì những chuyện không ngờ. Còn nói về vật bạng, thì số tiền sụt xuống đó cũng có nhiều cớ, như vì số ký túc học sinh giảm xuống, tiền cơm học trò cũng hạ, trường Vinh lại khai giảng chậm đi mấy tháng v. v...

Ông Cảnh nói số học bổng dự trù là 72.oooS. Vậy xin trích ra để mỗi năm lựa học trò giỏi mà cấp 4, 5 cái học bổng qua Tây.

Quan Ch. ph. Nhi nói hiện nay đã có 8, 9 cái học bổng rồi.

Ông Tây nói học bổng thì đã nhiều năm xin luôn. Như năm 1934 có xin học bổng cho mọi, mà cũng không thấy. Năm nay dự trù học bổng hơn 7 vạn mà chỉ tiêu có 5 vạn, vậy còn để làm gì ?

Quan Ch. ph. Nhi nói dùng nên lẫn lộn bản kết toán niên để với bản dự trù.

Ông Tây chỉ xin dự trù bao nhiêu thì tiêu hết đi cho.

Quan Chánh nói không lẽ nhà nước đi hỏi từng người ai muốn đi Tây ? Thì cứ xin nhà nước mới biết mà cho chớ !

Quan Thượng bộ Lại nói : nói rằng không có người xin học bổng, mới nghe tưởng như vô lý. Nhưng thực vậy. Là vì nhà nước cho học bổng ở Tây, thì trước hết mình phải có tiền tàu qua Tây, hoặc hiện đương ở Tây mới xin được học bổng ấy. Vả lại phải đủ tư cách mới xin được.

Quan Ch. ph. Nhi lại nói học sinh đi Tây phải là học sinh rất xứng đáng, rất giỏi, vì hiện ở Hanoi nhà nước cũng đã tốn hàng triệu để lập trường Luật, trường Thuốc... Chỉ có những người nào thật giỏi, thật chắc chắn, mới gởi đi học Tây cho có kết quả.

Ông Tây nói học bổng thấy phần nhiều cho con người giàu và con quan. Cho đến Hội đồng lấy học bổng về trường Trung học Bảo hộ lại có một người ở Huế, làm nghề bán dầu lửa, không biết chữ mà cũng dự vào ! Người ấy lại có con đi học lấy học bổng nữa !

Ông Vinh nói hội Du học không có quảng cáo cho con nhà nghèo được biết, lại lấy học sinh mà không thi. Ở trường Trung học Bảo hộ, con nhà giàu, nhà có thế lực thì được học bổng, mà nhà nghèo thì không. Từ nay lấy người học Hanoi hoặc qua Tây, xin thi dặng lựa người xứng đáng. Xin xét lại số học bổng, người con nhà giàu, có thế lực, thì xin trích ra.

Quan Thượng bộ Lại nói tuy không có quảng cáo, nhưng hội Du học lập ra đã 10 năm trong dân gian ai cũng biết. Mấy năm ngài làm hội trưởng chỉ cho học bổng cho người nghèo. Học ở Đông dương thì không cho học bổng. Chuyện thi và bổ cáo thì hội đã nghĩ đến rồi, sẽ thi hành.

Quan Ch. ph. Nhi nói : huống chi việc xét người nghèo giàu rất khó.

Ông Thụy nói học bổng là cốt lựa anh tài. Đừng nói họ giàu mà không cho học bổng, vì như thế sẽ mất anh tài. Nên đặt cách cho học bổng mà về sau buộc họ trả dần lại (prêt d'honneur).

Ông Vinh phản kháng ông Thụy mà nói rằng nhà nước không phải một sở riêng mà cho tiền ra mong lấy lại.

Ông Tây nói về việc trường cao đẳng buộc hễ tốt nghiệp xong, phải làm việc cho nhà nước 10 năm....

Ông Thụy chất vấn khoản tiền về y tế sao ít hơn dự trù. Ông nói quan Giám đốc y chánh Đông dương có trù cách mua thuốc được rẻ. Nhưng dư số tiền dự trù thì nên lấy mà mua thêm thuốc cho dân. Năm trước sở Hỏa xa còn làm thì có lập nhà thương nhiều nơi, nhân dân có nhờ nhiều. Nay bớt công việc, giảm các nhà thương ấy, thì dân trở lại đau thêm. Vậy xin nhà nước chú ý chỗ ấy.

Quan Ch. ph. Nhi nói làm ngân sách thì chỉ làm chung thôi và không phải món ngân sách gì thì nhứt định phải chi tiêu về việc ấy. Còn việc làm nhà thương thêm thì nhà nước vẫn lưu ý.

Ông Thụy xin bớt tiền tiêu về các sở Lâm chánh, Canh nông, Thú y.

Ông Quảng, ông Tây không đồng ý với ông Thụy, vì nói là các sở trên có ích cho dân. Ông Tây còn kể các công việc về nông, hội chợ Faifoo ở Quảng nam mà bài lời ông Thụy.

Ông Cảnh nhân đó mà nói rằng ông Thụy vu cho cho sở canh nông... và làm mất thì giờ của Viện, đãi tội với Viện...

Ông Quảng nói trong số dự trù 31 vạn, thấy có bớt vào nhiều công việc xã hội như y tế, việc học...

Nhà nước bớt công việc xã hội mà để vào kho dự trù thì chúng tôi rất phản nàn vì số 31 vạn không phải ít.

Quan Ch. ph. Nhi nói rằng đó cũng là công việc làm ngân sách rất phức tạp, có khoản bớt nhưng lựa trong cũng có khoản tăng. Và nếu có tiết kiệm là không phải chê ý của nhà nước, chỉ vì tình thế gây nên thôi.

Ông Quảng xin về sau dừng bớt về các công việc xã hội nữa.

(Còn nữa)

Muốn cho trẻ em cứng cáp mạnh khỏe, hãy mua sữa đặc ngọt có đường hiệu « MẸ BỒNG CON » (Bébé Hollandais) mà dùng.
Chất sữa thượng hạng, làm riêng cho trẻ em và nữ nhũ.
Sữa « MẸ BỒNG CON » (Bébé Hollandais) thế cho sữa hiệu « LE GOSSE » — giá tuy sữa vẫn không đổi, nhưng thay cái nhãn mà thôi.

ĐẠI LÝ :
ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUẾ — TOURANE — QUINHON

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP-QUỐC LƯU-SỬ TIỂU-THUYẾT

Tác-giả : **Alexandre Dumas** Số 101 Dịch-giả : **Nam-Bon**

Nó đẩy hai viên cố đạo đứng hai bên mình nó, ngã mình xuống đất, lăn lộn, la réo, và cố sức phá đứt cái giây trói tay nó.

Người đạo phủ thủ ra dấu bảo hai người phụ đương đứng trên đoạn đầu đài nhảy xuống ôm choàng lấy Ân-đờ-rê-a.

Ân-đờ-rê-a nói thổ ngữ Ý, Phờ-răng nghe không được hiểu cho lắm, nên hỏi bá tước :

— Cái gì vậy ?

— Cái gì ? ngài không hiểu thiệt hay sao ? Một con người sắp chết thấy một kẻ đồng loại với mình được sống mà tức, mà giận như thế đó. Ôi ! loài người thật không khác loài sâu mấy chút.

Bá-tước vừa nói vừa dăng tay chỉ đám người đi xem.

Ân-đờ-rê-a và hai người phụ đao phủ thủ lăng nhăng trong bụi, và Ân-đờ-rê-a một mực la : « Nó phải chết ! Tôi muốn nó chết ! Người ta không có quyền giết một mình tôi ».

Bá-tước vừa nắm tay hai chàng thanh niên vừa tiếp :

— Nhìn kìa, kỳ chưa ! một người sắp chết một cách bẽn nhát, nhưng nó không không cự, không cần nhắn, các ngài có hiểu lẽ gì yên ải nó không ? Ấy là vì có một người khác cũng chết với nó, có một người khác chết trước nó ! Các ngài thử giết hai con cừu, hai con bò đến lò thịt, rồi làm thế nào cho một con biết bạn nó không phải mổ, tức khắc nó kêu nó rống tỏ cách vui mừng ; còn con người ta, con người ta mà Chúa Trời nắn theo hình ngài, con người ta mà Chúa Trời buộc điều luật thứ nhứt, độc nhứt, là yêu kẻ đồng loại, con người ta mà Chúa Trời đã cho lời nói để bày tỏ những ý nghĩ, khi nó biết rằng bạn nó khỏi chết, thì nó la lên những gì ? Nó mắng, nó rủa, nó vạn, nó khóc... Danh giá quá ! ông vua các sinh vật !

Thế rồi bá tước cười, cái cười rất dữ tợn, cái cười tỏ ra rằng ngài đã chịu đau đớn vì lòng người nhiều lắm rồi.

Hai người phụ đao phủ thủ và Ân-đờ-rê-a vẫn vật lộn nhau. Sau hai người phụ đao phủ thủ khiêng Ân-đờ-rê-a lên đoạn đầu đài, và bao nhiêu người đi xem đều đồng thanh hô : « giết ! giết ! »

Phờ-răng tự nhiên lui ra sau, bá tước cầm tay chàng mà giữ lại trước cửa sổ.

— Ngài làm gì vậy ? ngài thương tâm chăng ? Nếu ngài nghe người ta kêu chó dại, thì tức khắc ngài xách súng chạy xông ra ngoài đường và bắn ngay con chó khốn nạn chỉ phạm tội là vì bị một con chó khác cắn nó ; thương như thế mới là đáng, chớ thương gì cái con người không bị người nào cắn hết, mà giết ân nhân của nó đi ; bây giờ bị trói tay, không giết ai được nữa, lại nó còn muốn cho bạn nó, tên kia, cũng chết với nó ! Không, thương gì con người như thế mà thương.

Lời của bá tước cũng vô ích : Phờ-răng thấy cảnh tượng như thế tự nhiên sinh choáng mê hai mắt.

Hai người phụ đao phủ thủ khiêng Ân-đờ-rê-a lên đoạn đầu đài, và chặn qui xuống trên tấm ván. Trong lúc ấy, người đao phủ thủ đứng chực sẵn một bên. Theo một cái dấu hiệu hai người phụ đao phủ thủ đứng xa ra. Phạm nhân toan đứng dậy, thì một cái búa sắt đập ngay vào màng tang của nó nghe một cái bốp, nó ngã sấp xuống ; búa sắt lại đập một cái nữa, nó lật ngửa mình trở lên. Thế rồi người đao phủ thủ bỏ búa, rút cây dao tay ra xẻ miệng phạm nhân rồi nhảy lên trên mình nó mà đậm.

Đao phủ thủ đậm một cái thì trên cổ phạm nhân máu tuôn ra một giây.

Bây giờ Phờ-răng không đứng được nữa, chàng ngã vào trong một cái ghế dài phía sau, gần như bất tỉnh nhân sự.

An-be thì nhắm cả hai mắt.

Bá tước thì đứng có vẻ đắc ý như một vị hung thần.

XV

Ngày hội vui

Khi Phờ-răng tỉnh dậy, thấy An-be đương uống nước mà mặt tái xanh, còn bá tước thì đã bận đồ giả trang rồi. Chàng nhìn lại chỗ Bô-bô-lô đoạn đầu đài, đao phủ thủ, người bị chém đều biến mất ; chỉ còn đám người đi xem, xộn xộn, ồn ào, vui vẻ ; chuông Xi-tô-tô-rô rung chuyển.

Chàng hỏi bá tước :

— Chuyện gì vậy ?

Bá tước trả lời :

— Có gì đâu, chỉ đã bắt đầu ngày hội vui, mau mau bận đồ đi !

— Còn Bép-bi-nô thì sao ?

— Nó nhân khi người ta để ý đến Ân-đờ-rê-a mà chuồn mất rồi.

Trong lúc hai người nói chuyện, An-be, bận đồ giả trang.

Bá tước giục lần nữa, Phờ-răng mới bận đồ giả trang và tra mặt nạ vào.

Bận đồ xong, ba người cùng đi xuống. Trước cửa, một chiếc xe đầy những bông giấy và bông thiệt chực sẵn.

Xe chạy...

Thiệt rõ là trái ngược nhau : cái cảnh chết thì đáng lẽ im lặng buồn rầu, nhưng tại chỗ Bô-bô-lô lại quá chừng ồn ào vui vẻ. Mặt nọ ở phía này qua, ở phía kia lại từng lớp không ngớt ; xe cộ chạy cả hàng dài, chở đủ cả các hạng người ; những người ấy lại la réo, huơ tay, ném bậy với nhau nào là trứng bột, nào là bông giấy, bóng thiệt, không kể là quen, nhưng ai cũng không có quyền giận, chỉ cười mà thôi.

Phờ-răng và An-be cũng tỷ như hai người phải chuyện buồn rầu, nên người ta giác đến chỗ bọn đã giải khuây. Hai chàng càng uống rượu càng thấy như tấm màng ngăn việc quá khứ với việc hiện tại mỗi phút mỗi dày thêm, và muốn hùa vui. Thình lình một nắm bông giấy từ bên chiếc xe gần đó bay qua đập vào mặt An-be. An-bê bèn thò tay vào trong dây đựng bông giấy nắm một nắm thật chặt mà ném lại.

Từ đấy hai chàng không còn nhớ gì đến cái cảnh hai chàng thấy trước đó nữa giờ đồng hồ nữa. Còn bá tước, thì như chàng ta đã nói, ngài không khi nào cảm động hết.

(Còn nữa)

THUỐC MỚI TÌM

CHẾ ĐẶNG, HẾT SỨC CÔNG HIỆU

1. — *Nhức mỏi, đau gân, nhức xương, phong tê và bại xuội*

LÀ tại khí huyết suy nhược hay là kinh lạt khô khan, bần rít, càng cần phong hàng thứ thấp mà sanh ra :

a) Nhức mỏi cùng mình, trong xương hay là trong gân.

b) Tê bại nửa thân mình, bên tả hay là bên hữu.

c) Hoặc : hai chân bại xuội nhức mỏi đi đứng không đặng.

d) Hoặc mình khó nhọc thắc, đầu gối lòn ống quyển nhỏ đau nhức khó chịu.

e) Hoặc đau đầu voi, sưng mắc cá thốn dưới bàn chân, tay chân rung yếu.

f) Hoặc bởi gốc độc bịnh phong tình nhập vào xương cốt, đau cùng lất lưa, nhược cả chân thân, tay chân bại xuội.

g) Hoặc đàn bà khi sanh đẻ uống thuốc phá huyết thái quá hay là sản hậu cảm là tiền sản khí huyết suy kém mà sanh ra nhức mỏi tê bại, mau dùng thuốc :

TAM HƯƠNG THÔNG VỆ HOÀN số 32

Mỗi hộp 0$80 uống năm lần, hết sức công hiệu

2. — *Trệ khí hay là sưng dái*

a) Bởi mắc bịnh phong tình (nhứt là lậu) chưa dứt tuyệt, hay là dùng thuốc công phạt thái quá, thận suy đi đứng nhiều, làm công chuyện một mà sanh ra.

b) Bởi chơi cách thả dâm, hoặc bị cấm dục lâu quá cùng dâm dục thái quá mà sanh ra.

c) Bị đánh, bị đá hay là bị đụng chạm vào cùng người yếu đuối làm việc nặng nề, mệt nhọc, như đá banh, đi xe máy, chạy bộ mà sanh, mau dùng thuốc :

TRỆ KHÍ số 31

Mỗi hộp 0$80 uống bốn lần sẽ hết liền

3. — *Đàn bà làm bằng cùng có tháng giây dưa không dứt hay là tước đi tước lại*

Như bằng huyết man ra xối xả dầm dề hay là có đường kinh giây dưa năm mười ngày không hết, hoặc hết rồi tước đi tước lại, trong mình mệt nhọc, bần thần, đau lưng, đau bụng, ăn không biết ngon, tay chân nhức mỏi, mau dùng thuốc :

PHỤ NỮ SANH TÂN HOÀN số 26

Mỗi hộp 1$00 sự công hiệu thấy liền trước mắt

4. — *Bào lành không đau bụng, không hư thai, sau dưa nhỏ dặng mạnh mẻ*

Mới thọ thai, hay ói mửa, ăn uống không biết ngon hoặc thai yếu bụng trăng rang da bụng, tay chân mệt mỏi, bần thần, đau lưng, rang tức hay là trước khi có thai mà tiền sản, nhiều lần nuối không dặng, hoặc có thai trợt tê hay với lấy vật chi thai động hoặc trệ, mau dùng thuốc :

THIÊN TIÊN BẢO DỰNG HOÀN số 24

Mỗi hộp. . . . . 1$00

Uống dặng 5 ngày chẳng những là trị được mấy bịnh kể trên mà lại bổ khí huyết thêm sức lực đến lúc chuyển bụng ít đau, tử - cung được trơn và nở (dễ mau) không đầu gì trắc trở sau dưa nhỏ dặng mạnh mẻ, không èo uột, không nổi sải và ghẻ chốc.

NHÀ THUỐC

ONG-TIÊN

TỔNG - CUỘC Tél. 20 778

Số 82 84-86-88-90-92, rue P. Blanchy prolongée, Phú-nhuận -:- SAIGON

CÓ BÁN LẺ KHẮP CÁC NƠI, CHẠY RẤT MẠNH MẼ

ĐÃ SINH RA KIẾP Ở ĐỜI
AI KHÔNG PHÒNG-TÍCH LÀ NGƯỜI VÔ DUYÊN

100 người có tới 99 người bị bịnh PHÒNG-TÍCH, tưởng khi bị bịnh mà không hiểu bịnh gì, có dịp bị dưới nắng mưa rồi :

Chơn tay, trong ruột, gặp hơm tinh dục hoặc ăn no đi ngủ hay đi tắm nắng, nên thọ bịnh, gọi là bịnh PHÒNG-TÍCH, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng thình-lình.

Khi thọ bịnh : Thấy : ớn hơi, tóc ốc, tóc ngứa, chân cựm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng rỉ sanh bịnh, khi ăn uống cơm rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) khi đau bụng khi đau lưng, đau ran trên mặt, người thường ngủ ngáy, buồn bã chân tay, bị lâu năm nổi mụn nơi bụng rốn. Chỉ một viên !

PHÒNG-TÍCH
THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ :
HUẾ : Vĩnh-Thương, 69, phố Gia-Long
TOURANE : Nguyễn-hữu-Tinh số Quảng-Cự
NHATRANG : Kim-Anh, Librairie.
PHANTHIẾT : Lê Nam-giang, Commerçant.
QUINHON : Đông-Lợi, Avenue Khải-Định.
QUANGNGAI : Cái Hoàng & Công-Vị.
SOCTRANG : Hg.-văn-Mạnh, Maire à Caisan.
VINH : Hà-thị-Lan Maison Sinh-Hay.
VIENTIANE : Mme Phan-thị-Lộc, rue Tafforin.
THAKHEK : Đào-Tiến Maison Khải-Khải-Tân.
LUANGPRABANG : Trần-văn-Chè, Entrepreneur.
Các tỉnh khắp Trung Nam Bắc có đại-lý

Chữa chứng bịnh này phải dùng thuốc nước, thuốc viên không thể chữa được. Thuốc nước chữa bịnh PHÒNG-TÍCH, thuốc viên chữa bịnh HOA-LIỄU.

Mỗi tiệm một bịnh uống giá : 0p.20
Mỗi tiệm hai bịnh uống giá : 0p.40

VŨ-ĐÌNH-TÂN
Ấn-tử Kim-tiền 1936
178 bis, Lachtray -:- HAIPHONG

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2.

là « Thánh-mẫu linh ứng » để phình dân quê. Ngày nào họ tụ tập lại đề nơi đồng cho thuốc, cho đương sự, đoán tiên hậu vận. Như bịnh đau bụng đi rửa, họ cho giấy đốt ra bỏ vật nước là mà nói : Hàng ngày người mấy tổng đi lễ, người rượu chuốc ra, cho mang theo tiền gạo.

Chữa cho nó lấy lợi dụng thần thánh công thiệt mà tin của dân quê ! *Dân*

Xin cấp giá vật liệu ấy

PHÚ - YÊN. — Năm nay nhà nước đã nhằm con đường từ ga Phong niên lên Tân an. Dân mấy tổng ở huyện Sơn hòe, người làm xin 4 ngày trở lên hoài, còn phải xuất công một tên 4, 5 ngày đề cung cấp vật liệu làm nhà cho các viên chức ở đề nhằm dưỡng. Việc cung cấp vật liệu ấy, có hứa trước với dân rằng làm, rồi có cấp giá trả công nay công việc nhằm dưỡng đã gần mãn, mà đàng ngóng cả trông hoài chưa thấy cấp, hay nhà nước đã cấp mà lọt vào đâu chăng ? Dân tin

Mất con

Tôi tên là Trần-Mưu, làng Thuận-Ninh, tổng Thuận-truyền, huyện Ninh-khê, tỉnh Ninh-định, (par poste Phú-Phong) có đứa con tên Trần-văn-Lý, tên tục là Trần Ái, 15 tuổi, người gầy ốm, mặt xương, nước da trắng, mất một mí, học tại trường Phú-phong, huyện Ninh-khê.

Ngày tháng ba ta năm nay (1936) đương học, tự nhiên bỏ đi đâu không biết. Tôi ra công tìm kiếm đã nhiều mà không thấy. tình cha con ruột thịt rất lấy làm thương nhớ buồn rầu. Vậy tôi đăng lên báo mấy hàng này, xin bà con cô bác, ai biết nó ở đâu, hoặc gặp nó nơi nào ; làm ơn mách giúp chỉ đem cho tôi, tôi sẽ đến tận nơi đem nó về, và ơn tạ lấy tôi xin hậu đáp.

May kính.

TRẦN - MƯU

Nữ Ngự sông Hương có thú chi vui...

Đĩa hát

điệu HUẾ

TUYỆT-DIỆU đến bực nào,
Qui ngài đã rõ.

Nay xin giới thiệu thứ máy hát mới về, giàng đẹp, trên nắp để được 8 đĩa, đi đâu mang theo rất tiện, chạy hết đĩa máy tự đứng, giấy thiếu lớn (22mm) mà giá chỉ có **12$.** *Cũng có thứ thường giá* **7$** *và* **9$.**

Mme H. Richard, 87, rue Gia-long, HUẾ
ĐẠI - LÝ Ở TRUNG - KỲ
máy và đĩa hát BEKA
Các thứ đàn tây của hiệu COUESNON - Paris
Có cả máy chạp hình và cũng bán giá như bên Pháp
CATALOGUES biếu không

Một đều từ biệt a-phiền

Các anh em uống nên nghe tôi là một điều vui vẻ trong gia đình. Chính tôi cũng đã NGHIỆN HÚT trong 15 năm, đi đến đâu cũng thấy nhiều người nhà bia, mà tôi cũng dùng nhiều thứ thuốc cai rồi, mà vẫn không tao bỏ được. Vậy tôi xem báo thấy HOÀNG-VĂN-ẤP, 47 Phố Minh-Xá, Bắc-Ninh có bán thứ thuốc Cai NHÀ PHIỀN giá 1$00 1 lọ, thì tôi tức chí gửi mua về dùng thử, thì bây giờ tôi đã bỏ được rồi, trong người vô bệnh, vẫn khỏe mạnh như thường. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây, trước là cảm ơn ông chế hiệu HOÀNG-VĂN-ẤP, sau nữa xin các anh em cũng nên nghe tôi, nếu định bỏ thì chỉ dùng thuốc cai nhà phiền Hoàng-văn-Ấp là bỏ được, chứ nghiện hút chẳng lợi gì, mất nhiều tiền, người lại xấu, đi đến đâu nhiều người khinh bỉ, mà trong gia đình bao giờ cũng không được vui vẻ vì mình !

ĐẶNG ĐÌNH-CHÚ *Maréchal Foch -:- VINH*

AU BON PASTEUR!!

Au Bon Pasteur là một thứ laine tốt nhất thế-giới, nhà Máy dệt An-Thành năm nay dùng toàn laine « Au Bon Pasteur » để làm áo pullover, lại mới chế ra kiểu pullover « Doctorat le Majore » và kiểu pullover « Au Bon Pasteur » dầu bán có 3$50 một cái, « Mondia » 3$20, « Doctorat » 2$90 « Fantasia » 2$80, « Sollar » 3$00 ; áo chemisette « Avia » 0$75, chemisette « Elégant » col élastique 0$90, áo cao-su đen đi mưa kiểu « Trenco-Lux » imperméable 4$50, kiểu « Trenco-Lux » croisé 6$00, kiểu « Trenco - Lux » paraverse 5$50.

Áo laine con nít có tay giải đủ màu rất đẹp, mới đẻ đến 6 tháng 0$90 ; 1-2 tuổi 1$20 ; 3-4 tuổi 1$40 ; 5 6 tuổi 1$60 ; 7-8 tuổi 1$80 ; 9-10 tuổi 2$00 ; 12-13 tuổi 2$30 ; 14-15 tuổi 2$90.

Các bà các cô qui phái mới dùng áo laine kiểu « Doctorat » mode 3$20, kiểu « Mondia » mode 3$10, nai thứ áo ấy có thể làm tăng vẻ xuân-sắc người lịch sự, nhất là các cô gái tân-thời.

AN-THÀNH
N° 41, Phố hàng Đào, N° 41
HANOI

Tôi không muốn trở nên người lịch duyệt

Có thức đem mới biết đắm đài, chưa đau liệu chưa phải là người lịch duyệt, ấy là câu châm ngôn của anh em chơi bời phóng đãng. Những lời nói việc làm thời bao giờ cũng khác nhau vì ai điếu gì mà muốn mắc bịnh gớm ghê ấy mà làm chi ? Ta thử coi những người trót lỡ vương lấy phải bịnh phong tình, hình thể ốm gầy, tinh thần hao nhược, nếu không chịu giữ lại lòm liều lụy đến vợ con ta nhác. Vậy thà là chịu người không lịch duyệt, chớ lịch duyệt theo kiểu đó thật là nguy hiểm quá, nhưng nếu rủi mắc phải bịnh gớm ghê ấy thì phải lo mua cho được SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN của nhà thuốc ÔNG TIÊN để trừ tuyệt bịnh gớm ghê ấy vì đã có muôn ngàn người sau khi dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN đều công nhận là vị cứu tinh của bịnh phong tình. Trước khi dùng nên hỏi những người có dùng rồi mới tin chắc. Có bán khắp Đông dương.

NOTA.— HIỆU ÍCH BÁCH BÁI ÔNG TIÊN trừ tuyệt bịnh Bạch đái, hết khí huyết suy kém. Có bán khắp nơi. Hai chi cuộc Saigon : 2-3, Rue d'Espagne và 108, B. Albert 1er. Bán mỗi ngày có trên mấy ngàn gói.

NHÂN-TẠO-HUYẾT
BỔ-HUYẾT — SÁT-TRÙNG

Tẩy-uế thần-tình — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Giá suy gầy rồi ít ăn, mình mẩn — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng chóng đỏ da, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nếu là 7$50

CỐ-TINH BỔ-THẬN
THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Dinh-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khí sư phải : đau lưng, mỏi mệt, mỏi hoe, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mồi khô — Sức nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lăn mãi, chiêm-bao mộng-mị bồn chồn... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi liền.

Mỗi ve 1$00 — Nếu là 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những bệnh thọ mình-tạ đã đáng trước, nay xin dịch bản phân chất, được quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt « trong sạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch được ngài những nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN :

« . . . . Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG
N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA!...

MUỐN : TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XĂNG (ESSENCE) — SHELLCOOL
2) DẦU NHỚT (HUILE) — SHELL A CYL
3) MỠ (GRAISSE) — HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

S H E L L

Có dùng mới biết ; biết chắc dùng mãi.
Đâu đâu cũng sẵn có
SHELL

PHẢI LO ĐẾN TÍNH-MỆNH

Hạ thu giao tiết, chính là lúc người ta sinh bệnh sốt nóng cảm gió

THỔI NHIỆT TÁN ĐẠI - QUANG

là thứ thuốc để trừ các bệnh cảm mạo sương gió, sốt nóng, sốt rét, nhức đầu, trúng hàn, trúng thử, công hiệu hơn hết mọi thứ thuốc khác, cam đoan trong năm mười phút kiến công

ĐẠI = QUANG = DƯỢC = PHÒNG

TỔNG - CUỘC : CHỢ - LỚN, 27, Boulevard TỔNG - ĐỐC - PHƯƠNG — PHÂN - CUỘC : 29, PHỐ HÀNG NGANG — HANOI

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ